

פניני הדרך היומי

לקט פנינים יקרים ונחמדים על סדר הדרך היומי

פסחים טו-כא | פרשת וישב | גליון מס' 49

דף טו:

ולפ"ז נס חנוכה שהי בשמן שפיר נטמאו, (ועיין לקמן יז, בהגהות יעב"ץ), ולשמואל ולוי דס"ל משקה בי מדבחי דכן, הרי ס"ל דרק מלטמא אחרים, אבל הן עצמן טמאים. וכן תירץ בזרע אברהם (סוף סי' ס) ע"ש.

בשו"ת שואל ומשיב (מהדו"ק ח"ג סי' מ"ב) תירץ על פי מה שאמרו בעבודה זרה (דף נ"ב) כיון דבאו בה פריצים חללוה, וכיון שנתחללה מקדושתו ע"י כניסת היונים, ובפרט לפמש"כ בפר"ח (או"ח סי' תר"ע) בשם הרא"ם דנעשה בית של עכו"ם כיון שהקריבו שקץ ע"ג המזבח, נתבטלה מקדושתו, ול"ש כאן משקה בית מדבחי דכן, ונטמאו ככל משקין דבעלמא. (וכן תירץ הגאון היעב"ץ בספר מור וקציעה).

עוד כתב לחלק דדוקא אם נטמאו מחמת עצמן אינן מקבלת טומאה, אבל אם הכלי שהמשקה בתוכה נטמאה מגו דחל טומאה אהכלי חל גם על המשקה [כן נראה לפרש], וא"כ בביהמ"ק שהיו כל השמנים בכלי חרס, והי חשש שהנכרים שהם כזבים הסיטום ונטמאו הכלי נטמאה גם השמן. עיין שם עוד.

ובגור אריה יהודה (עניני מועדים סי' י"ט ס"ק כ"א ואילך) דן בשאלה זו ודייק מרש"י לקמן יז. דרק שמן למנחות שמקריבין ע"ג המזבח הוא בכלל משקה בי מדבחיא, אבל שמן למנורה שפיר מקבל טומאה. [ועע"ש בגור אריה יהודה מה שהביא לתרץ מאביו הגאון רבי מנחם זעמבא זצ"ל].

דף יז.

תניא כוותי דלוי הדם והיין והשמן והמים משקי בי מדבחיא כו'- ופירש"י כגון דם לזריקה ומים ויין לנסך ושמן למנחות.

הנה מסתימות לשון הגמרא משמע דאיירי במים שבעזרה כל השנה, ואף על גב שנסוך המים על גבי

להפסד מרובה חששו להפסד מועט לא חששו- בשו"ת פנים מאירות (ח"ב סי' קי"ב) דן באופן שאנו מתירין בהפסד מרובה, אם הדבר בעצם אינו הפסד מרובה, אבל השאלה אירע להרבה אנשים אשר ביחד הוא הפסד מרובה, אם דנין כל א' בפני עצמו והוי הפסד מועט או שדנים כולם ביחד והוי הפסד מרובה.

וכתב דלכאורה דנין כל א' בפנ"ע והוי הפסד מועט, והביא רא"י לזה מסוגיין וז"ל: ורא"י לזה מדאמרין פ"ק דפסחים מתניתין נמי איכא הפסד עצים, ומשני להפסד מרובה חששו להפסד מועט לא חששו, ואף אם יצטרפו כל שורפי תרומה טמאה בעצים איכא הפסד מרובה, מ"מ כיון דגבי כל חד וחד לא הוי הפסד מרובה, לא הוי הפסד מרובה, וה"נ דכוותי'.

שוב דחה דיש לומר דהתם תרומה טמאה לא שכית, אבל בנד"ד שרוב בני הקהלה עשו יין כזה, הוי הפסד מרובה אף בהצטרפות כולם, דהתורה חסה על ממונם של ישראל כו'. ע"כ. ועיין בפתחי תשובה ודרכי תשובה (יו"ד ריש סי' ל"א) מה שדנו בזה.

דף טז.

העיד רבי יוסי בן יועזר על כו' ועל משקה בית מטבחי דכן- וס"ל לרב דדכן ממש מדס"ל טומאת משקין דרבנן ובמשקין בית מטבחיא לא גזרו. ועל פי זה תמה הגאון ר' יצחק המבורגער דמה היה צריך לנס חנוכה בשמן, הרי אף דהנכרים שהם כזבים הסיטום וטמאו כל השמנים שבהיכל, הרי משקה בית מטבחיא דכן ולא נטמאו.

ובהגהות רש"ש טויבש (שבת כ"א ע"ב) תירץ על פי המבואר כאן (ולקמן יז א) דרב דס"ל דכן ממש, ס"ל משקה בית מטבחיא ולא מדבחיא, כלומר דוקא דם ומים, אבל שמן ויין שהם משקה המזבח טמאים,

כתב החתם סופר (שבת דף קמז): 'מה שנראה לי שנולד לך זה מנהג לחדש חידושים יותר מדאי ... אכן ע"י החידושים בכל דף ועמוד עי"ז זוכר הכל ומילתא דתמיה מידכר דכירא, והנסיין מעיד לנו ע"ז ויודע אני בעצמי'.

המזבח הי' רק בחג הסוכות. והביא הג"ר יוסף ענגיל ז"ל בגליוני הש"ס סמוכין לזה דמשום נסוך המים בחג, יש זריקה של מים למזבח בכל השנה. דעיין זבחים ק"י ע"ב בתוס' דחייבין על ניסוך המים בחוץ כל השנה כיון שישנו בפנים ניסוך המים בפנים בחג הסוכות. ה"ז כעין דבר הקרב בפנים, הרי דיש התייחסות של הקרבת מים למזבח כל השנה.

עוד הביא מע"ז נ"א ע"ב דמים ומלח הוו תקרובת ע"ז דהוו כעין פנים, וכתב שם הר"ן דמים מנסכין בחג ע"ג המזבח, הרי דמשום הכי, כל השנה הוו כתקרובת המזבח. וה"ה כאן לענין משקה בי מדבחיא ע"כ.

והעיר על דבריו הגאון ר' יצחק דוד אלטר שליט"א: צ"ב דבריו, דאין שום משמעות בגמ' זידן דאיירי בכל השנה. וגם מה שייך מים שנתמלאו לצורך ניסוך, כיון דאין מנסכין, וכל שלא הוי לצורך ניסוך לא הוה עלי' שם מי מדבחיא ע"כ.

עוד נציין שהחלקת יואב (קבא בקשייתא קושיא נ"ח) תמה ע"ד רש"י שכתב שמן למנחות דהא שיטת רש"י בשבת (קמד ב) בהא דמשקין הבא לאוכל כאוכל דמי, הוא לאו דוקא כשסוחט תיכף לתוך האוכל, אלא ה"ה גם כשסוחט ע"מ שיתנו אח"כ לתוך המאכל, דלפ"ז איך טהור השמן של המנחות מדין משקה בי מדבחיא, והרי דינו כאוכל, שהרי סחטו את השמן ע"מ לתת לתוך המנחה.

דף יח.

פרה ששתתה מי חטאת בשרה טמא, רבי יהודה אומר: בטלו במעיה- הרמב"ם (הל' פרה אדומה פט"ו הל"ז) פסק כרבי יהודה דבטלו במעיה. וכתב בכסף משנה שם דלהכי פסק כרבי יהודה דבתוספתא סוף מקואות איתא הכי: פרה ששתתה מי חטאת ושחטה בתוך מעל"ע, זה הי' מעשה והי' ר' יוסי הגלילי מטהר, ור"ע מטמא, סייע ר"ט את ר"י הגלילי, סייע ר"ש בן ננס את ר"ע, סילק ר"ש בן ננס את ר' טרפון, סילק ר"ע את ר"י הגלילי, לאחר זמן מצא תשובה כו' א"ל הרי הוא אומר והיתה לעדת בני ישראל למשמרת למי נדה חטאת הוא, כשהן שמורין למי נדה ולא כששתתה פרה, זה הי' מעשה, ונמנו עליה ל"ב זקנים בלוד וטהרוה, והחזיר ר' יוסי הגלילי את ר"ע מדבריו, באותה שעה קרא ר"ט את המקרא הזה "ראיתי את האיל מנגח" זה ר"ע "והנה צפיר עזים בא מן המערב" זה ר' יוסי הגלילי ותשובתו "ויך את האיל וישבר את שתי קרניו" זה ר"ע ור"ש בן ננס, "ולא הי' כח באיל לעמוד" זה ר"ע, "וישליכהו ארצה וירמסהו" זה ר"י הגלילי, "ולא הי' מציל מידו" אלו ל"ב זקנים שבלוד שטהרו. ע"כ. וכיון שכל אלו טהרו ודחו דברי ר"ע המחמיר לכן פסק הרמב"ם לטהר.

עוד כתב הכסף משנה בשם ר' צמח בר פלטוי גאון, כיון דסתם משנה היא ר"מ, ור"מ ור' יהודה הלכה כר' יהודה, לכן פסק הרמב"ם להקל כר' יהודה, ותמה התוס' יום טוב (פרה פ"ט מ"ה) וז"ל: ודבר תימה הן בעינו, וכי כל דפליג ר"י אסתם מתני' הלכתא כוותי', הא לא קיים דהלכה כר"י רק היכי דנזכר ר"מ, ולא היכי דסתם רבי כוותי' דר"מ. וכן הביא הגרעק"א שם בתוספותיו מהרי"ף פ' כל הכלים שהביא בשם ר"צ גאון דהלכה כר"י, והרי"ף השיג עליו דכיון דסתם תנא כר"מ הלכתא כוותי' אף נגד ר"י.

ובתוס' חדשים שם תירץ דגם ר"צ גאון כאן התכוון כמו תי' הראשון של הכס"מ, דכיון דהרבה תנאים ס"ל כר"י לכן הלכתא כוותי' נגד ר"מ, אבל בעלמא אין הלכה כר"י נגד סתם משנה. אולם עדין צ"ב מה יענה לדברי ר"צ גאון שהביא הרי"ף בשבת כנ"ל דג"כ כ' דהלכה כר"י נגד סתם משנה. ועיין עוד מה שהעיר כאן בשפת אמת.

דף יט.

אמר ר"ע זכינו שאין טומאת ידים במקדש- מצינו כמה הגבלות בדין קולא זה שאין טומאת ידים במקדש. (א) הרמב"ן (חולין דף ל"ג) כתב דהא דאמרינן דאין טומאת ידים במקדש, הוא דוקא בעבודות שאינן כשרות אלא בכהן, דכהנים זריזין הם, אבל באכילת בעלים, יש טומאת ידים במקדש, שאין הבעלים זריזים לשמור ידיהם, ועיין מה שתמה על דבריו בשו"ת שואל ומשיב (מהדו"ק ח"ג סי' מ"ג).

(ב) בשיירי קרבן (יומא פ"ב ה"א ד"ה ציץ) כתב דהיינו דוקא בידיים שנטמאו באוכל בבית המקדש, אבל אם נטמאו ידיו חוץ למקדש ונכנס למקדש מטמאים. ובזה מיישב מה דאיתא בירושלמי שם (ט' ע"ב) הציץ מהו שירצה על טומאת ידים. ותמה המשנה למלך (פ"ד מהל' ביאת מקדש הלכה ו') דהא קי"ל הכא דאין טומאת ידים במקדש. אבל לפי הנ"ל ניחא, דאיירי דנטמאו ידיו חוץ למקדש ונכנס אח"כ למקדש.

(ג) בהגהות ציון ירושלים בגליון הירושלמי שם תירץ דאמנם אין טומאת ידים במקדש, היינו שלא יפסיד את הקדשים אם לא טיהר ידיו, וכמו שאמר ר"ע זכינו שאין טומאת ידים במקדש, ופירש רש"י: ריוח וזכות יש לנו. אבל באמת איסור יש כאן, ובעי ריצוי ציץ. ע"כ. והוא חידוש גדול.

(ד) בהגהות מצפה איתן (זבחים כ' ע"ב) תירץ דהא דאין טומאת ידים במקדש, היינו לענין שאם נגעו בקדשים אינם פוסלים אותם באכילה, אבל מ"מ יש טומאת ידים במקדש לענין עבודה, שאסור לו

דמבואר כאן בהדיא דמזלפין ביין אף על גב דהוא הולך לאיבוד. ותירץ דאפשר שאני זילוף שהוא דרך הנאת היין, דהיין נברא ליהנות בו בני אדם זה בדרך שתיה וזה לזלף ודרך הנאתו הוא, משא"כ המשכת היין כיון שאינו אלא לשמחה בעלמא ואין זה שימוש של היין. ע"כ.

ויש להביא סימוכין לזה ממקרא בברכת יעקב ליהודה (ויחי מ"ט י"א) כבס ביין סותה, שיהיו מכבסים בגדיהם ביין, מרוב יין שיהיה להם, ועיין בבכורות (ו ב) שהגמרא מוכיח דחלב שרי ממה שנאמר ארץ זבת חלב ודבש, "ואי לא דשרי, משתבח לן קרא במידי דלא שרי", וא"כ ה"נ הרי שבדרך שימוש שרי. ועי' בחי' הרשב"ץ (ברכות נב) שהוכיח מהא דמזלפין ביין כהסוברים דמותר להמשיך יין לשמחת חתן אף על גב דהיין נפסד בכך.

ובית הלל אומרים תעשה זילוף- כתב בהערות הגרי"ש אלישיב: מבואר דמותר לזלף בתרומה טמאה ואינה נחשבת כהפסד, וכדאמר שמואל שותין מלוג בסלע ומזלפין מלוג בשתיים. והקשה הראב"ד בשטמ"ק ב"ק ק"ב. מאי שנא בשביעית שדרשו לאכלה ולא לזילוף והא זילוף חשיב משתיה, ותירץ דהני מילי לאדם חשוב ומעונג אבל לרוב בני"א הפסד יין הוא ואמר רחמנא לאכלה ולא להפסד. וכוונתו שאף שהזילוף הנאתו מרובה מ"מ אינו שוה לכל נפש, והרי הוא כמוגמר שאסרו ביום טוב אף שצורך יום טוב הוא כיון שאינו שוה לכל נפש.

ויל"ע במה שמבואר שבתרומה מותר לזלף אף שהוא הנאה שאינה שוה לכל נפש, והרי גם בתרומה כתיב לשון אכילה שמצוה לאכול את התרומה [ורבינו אליקים ביומא ע"ד: יליף לה מדכתיב ואחר יאכל מן הקדשים כי לחמו הוא], ואמאי לא דרשוהו שאינה מותרת רק הנאה השוה לכל נפש. ואפשר שהכא לא הותר רק בתרומה טמאה שאין בה אכילה, אבל בתרומה טהורה אולי לא הותרה רק הנאה השוה לכל נפש, וצ"ע. או אפשר דכיון שבתרומה נאמר דין למשחה לאכלה דרך גדולה, כמבואר בתוס' זבחים ע"ה ע"ב ד"ה שביעית שמטעם זה הותר לאפותה חמץ קודם הפסח ואין לחשוש שממעט באכילתה, מטעם זה הותר בה גם הנאה שאינה שוה לכל כדי שיהנה בה באופן של למשחה.

דף כא.

ר' יהודה אומר אין ביעור חמץ אלא שריפה וחכ"א אף מפרר וזורר לרוח או מטיל לים- הנה לפי גירסא דילן וחכ"א "אף" מפרר וזורר לרוח, משמע דיכול

לעבוד בידיים טמאות עד שיטהרם. וזהו בעיא דהירושלמי אם עבד בידיים טמאות אם הציץ מרצה על זה.

הג"ר שלמה קלוגער ז"ל בחכמת שלמה (או"ח סו"ס קנ"ט) תירץ בג' אנפי (א) י"ל דהירושלמי חולק אבבלי וס"ל דיש טומאת ידים במקדש, ואף על גב דאין שבות במקדש, י"ל דהיינו דוקא באיסור שבות דשבת, א"נ טומאה דרבנן אינו ככל איסור דרבנן וישנו במקדש. (ב) ד"ל דנגע בידיים בהחלק הנאכל מחוץ למקדש, ואף דהקשה ע"ז המשנל"מ דאין הציץ מרצה על הנאכלין, י"ל דבטומא' דרבנן הקילו שהציץ מרצה גם על הנאכלין. (ג) שנגע מחוץ למקדש בידיו, במה שקרב על גבי המזבח, כשמן וסולת והיין של המנחות, דשם מטמא טומאת ידים, וטומאתם לא פקעה כשנכנסו בפנים. ע"כ.

דף כ.

כגון שהיתה פרה של זבח שלמים והעבירה בנהר ושחטה כו'- כבר העיר ברש"י למה נקט דוקא זבחי שלמים. ובקצות החושן (סי' ת"ו סק"א) תירץ וקלסיה החתם סופר בתשובות (יו"ד סי' ל"ט) דהרי בהכשר בעינן רצון של הבעלים, ובקדשים דרחמנא נינהו ולית להו בעלים שיתרצו בהכשרן, אבל שלמים קדשים קלים הן, ור' יוסי ס"ל ממון בעלים הן, ולכן כל שיש ניחותא לבעלים של הקרבן, שפיר הוי רצון לענין הכשר. ועיין בשו"ת עונג יום טוב (סי' ל"ב).

ועיין בחזון איש (מכשירין סי' א' סקי"ב) שחולק ע"ד הקצוה"ח וס"ל דגם בקדשי קדשים כיון דהגזבר של ההקדש הוא ממונה על הדבר ומוטל עליו תיקונו, וכן אפטרופוס של יתומים, לכן ניחותא דילהו הווי רצון והו"ל הכשר.

ובקהלת יעקב (ב"מ סי' ל') הוכיח סברא זו מהא דאיתא בכריתות י"ג שהוכשר בטיפה של חלב שע"פ הדד משום דדעתו של תינוק קריבה לגבי חלב, וקשה הא אין התינוק בעלים על החלב ואיך מהני ניחותא דידי', אלא מוכח מכאן דלא תלי בדין קנין ממוני של חושן משפט, וכיון דהחלב מיועד לתינוק הרי הוא בעלים לענין ניחותא דהכשר, וה"ה הגזבר של הקדש.

דף כ:

שותין מלוג בסלע ומזלפין מלוג בשתיים- בברכות (נ א) איתא דממשיכים יין בצינורות לפני חתן ולפני כלה, ומבואר ברש"י וברא"ש שם [וכן בשו"ע סי' קע"א סע' ב'] דלא הותר להמשיך יין לשמחת חתן וכלה רק כשמקבלו בסוף בכלי ואין היין נפסד, ותמה הפתח הדביר (או"ח רצ"ו ג') דמ"ש מהא

תמ"ה) דס"ל כהרי"ף דלרבנן דרבי יהודה אסור לשרוף מטעם דהנקברים אסור לשרוף, ותמה הגרעק"א כנ"ל דהרי כיון שישנו מצות השבתה הרי נעשה מצותן, ומותר אפרן בהנאה וכנ"ל.

ומפורסם תירוצו של הגר"ח מבריסק (הל' חמץ ומצה פ"א ה"ג) דמצד מצות תשביתו אינו מתקיים בזה נעשה מצותן, דגדר מצות תשביתו אינו קיום המצוה בפועל להשבית החמץ, ואינו רק שהחמץ יהי מושבת מסולק ומבוער מרשותו, ולכן אף אחר שהשביתו ושרפו כיון שאין כאן מצוה בקו"ע לשרוף ולכלה לא הוי נעשה מצותן ואפרן אסור.

וחכ"א אף מפרר כו' - חקירה נפלאה חקר בס' גליוני הש"ס וז"ל: לעניין אי מקיימין ע"י ביטול ברוב מ"ע דתשביתו דגוף החמץ אין נשבת ע"ז רק איסורו הוא שנשבת דהביטול מתירו האריכו האחרונים, וע' ספרא בחקותי פרק ב' בריתא א' והשבתי חי' רעה מן הארץ ר' יהודה אומר מעבירן מן העולם ר' שמעון אומר משביתן שלא יזוקו כו' וכה"א וגר זאב עם כבש וגו', והיינו דפליגי אי תיבת השבתה מורה ביעור העצם או מורה רק ביעור הרוע שלהם שיסתלק וישתנה טבעם הרע להזיק והוא פלוגתא דומה לספק הנ"ל וכמובן, ואמרו לי שכבר העירו גם בזה רבני בתראי וע"ע תוס' מנחות נ' ב' ד"ה ומחצה אבד דכתבו דאף שאין גופו נאבד רק שנפדה ומסתלק קדושתו מ"מ קרי לי' התנא מש"ה אבד ע"ש, וא"כ ה"נ להיפוך באיסור סילוק האיסור אף שאין שם סילוק הגוף חשוב שנאבד החמץ וכאילו נפרר כו' או הוטל לים ודו"ק. ע"ש מה שכתב בזה.

הודעה חשובה ודחופה

לאחר שזיכנו ה' להקים את הכולל הייחודי 'בית מדרש גבוה לכהנים' - והוא כולל ערב וכולל יום שישי לכהנים להכינם לעבודת בית מקדשנו שיבנה במהרה בימינו כרצון אדיר חפצו של מרן הח"ח זיע"א שהרבה לעורר ע"כ בספריו ובמכתביו - ואשר נוסד ע"י מאות אנשים אשר נתנו הור"ק של 10 נ"ל לקיומו והחזקתו. כעת שאיפתנו להקים 'כולל יום שלם' לכהנים, כל מי שיוכל לסייע בדבר גדול ונשגב זה למען בית ה' אלוקינו הן בעצה והן בממון שכרו רב למאוד - פנו כעת למס' הטל: 0504166339 או במייל k0504166339@gmail.com

גם לשרוף, וכן פסק הרמב"ם. ואילו גירסת הריף הוא וחכ"א מפרר וכו', וכתב הב"ח (סי' תמ"ה) דלגירסא זו אסור לשרוף, והוא כדאיתא במשנה בסוף תמורה (ל"ד ע"א) דכל הנקברים לא ישרופו, והטעם לזה כתב הרמב"ם (סוף הל' פסולי המוקדשין) דבנשרפין שנעשה מצותן אפרן מותר, אבל הנקברים אם שרפן אפרן אסור, ולכן אסור לשרוף אותן דחיישינן שמא יהנה באפרן. ועכ"פ ק' להסוברים דלחכמים מותר גם לשרפן, הא הנקברין לא ישרופו וכנ"ל.

ותירץ החק יעקב (סי' תמ"ה סק"א) דבחמץ, לא חיישינן שיבא ליהנות מאפרן, דחמץ חמיר להו לאינשי ולא יקלו בכך, א"נ דכיון דהדרך לשרוף חמץ לפני זמן איסורו, והרי קודם זמנו אפרו מותר, לכן לא גזרו חכמים.

בתוספת חדשים (שעל גליון המשניות) הביא משמו של הגה"ק רבי לוי יצחק מברדיטשוב זיע"א דכל הטעם דהנקברים לא ישרופו הוא כנ"ל מחמת חשש תקלה שלא יבאו ליהנות באפרן, וא"כ י"ל דהיינו דוקא בשאר איסורין שאיסורן איסור עולם בזה חיישינן לתקלה כנ"ל, אבל באפר חמץ שלאחר הפסח שרי, הרי כתב הש"ך יו"ד סי' נ"ז (ס"ק מ"ז) דלזמן מועט לא חיישינן לתקלה, ולכן בכה"ג ליכא חשש הנ"ל, ושפיר כתב הרמב"ם שמותר לשרוף החמץ. וכ"כ הגאון ר' ברוך פרנקיל בהגהותיו לשו"ע הל' פסח ריש סי' תמ"ה.

עוד תירץ הגה"ק הנ"ל, דהטעם דנקברים אפרן אסור כתבו בתוס' בסוף תמורה דדוקא בנשרפין שנעשה מצותן אפרן מותר, אבל בנקברין שהקבורה רק מחמת חשש תקלה לא שייך לומר נעשה מצותן, ולכן אפרן אסור, ולפי זה חמץ דינו כהנשרפין, דהרי בחמץ יש מצוה של תשביתו, לבערו מן העולם, וכיון ששרפו וביערו כבר נעשה מצותו בזה ואפרן מותר, משא"כ שאר נקברין שאין עליהן חיוב ביעור, ורק צריך לקברן בכדי שלא ישלשו בהן אנשים.

בסברא זו של רבינו הקדושת לוי זי"ע החזיק אחריו המקור חיים ס' תמ"ה (סק"א), והגרעק"א (שם סק"א), ויותר מזה שהקשה על פי זה על הטור (סי' תמ"ה)

גליון זה יוצא לאור ע"י 'שיעור הדף היומי' בביהמ"ד אהל תורה רח' הרב יוסף קארו 4 ביתר.

מידי ערב נמסר שיעור בצורה רהוטה ובהירה בשעה 7.00 בערב - שמעו ותחי נפשכם.

כמו"כ מתקיים שיעור 'למשכימי קום' לאחר הנה"ח בביהכנ"ס 'תורת משה מציון רח' החוזה פינת דרכי איש, ו'למאחרי שבת' בביהמ"ד אהל יששכר רח' המגיד ממעזריטש 144 בשעה 10.35 בערב.

ניתן לשמוע את השיעור בקו השיעורים במס' 02-5941069 חדר 791 ולהקיש 1213

ניתן לקבל גליון זה ע"י בקשה למייל: K0504166339@gmail.com

בכתובת זו ניתן לקבל גם את הגליון היוצא ע"י 'בית מדרש גבוה לכהנים' ללימוד הלכות עבודת ביהמ"ק. לתרומות עבור 'בית מדרש גבוה לכהנים' פנו לטל 0504166339 או דרך מכשירי נדרים.